

-Organizacioni odbor savjetovanja-

Broj: 29-1/21
Sarajevo, 07.06.2021. godine

Poštovani,

U periodu od 02-05 juna/lipnja 2021. godine održano je XIX savjetovanje iz krivičnopravne oblasti pod radnim naslovom "*Aktuelne teme iz krivičnopravne oblasti u Bosni i Hercegovini u 2020/21 godini*".

Dvije stotine osamdeset i dva (282) učesnika iz oblasti pravosuđa, izvršne i zakonodavne vlasti, a uz podršku međunarodnih organizacija i institucija, učestvovalo je u diskusijama i razmjeni mišljenja o pitanjima koja su od važnosti ne samo za, i u Bosni i Hercegovini, nego i u regionu, i na globalnom nivou.

Bosna i Hercegovina kao i njene zakonodavne vlasti, nalaze se pred višestrukim izazovima koji su prisutni ne samo u Bosni, nego i u zemljama našeg regiona. Međutim situacija u Bosni i Hercegovini je komplicirana sa faktorima koji dodatno podrivaju efikasnost pravosuđa.

Tokom trodnevnog susreta, iskristalisala su se tri poglavlja na kojima je neophodno raditi i napraviti pomak: harmonizacija krivičnog zakonodavstva, edukacija i ko-operacija/saradnja.

Prije svega neophodno je izmjenama i dopunama zakona u cilju harmonizacije sa međunarodnim standardima i usklađivanja između četiri krivična zakonodavstva koja su trenutno u nekim aspektima značajno različita. To se odnosi na odredbe koje regulišu krivična djela protiv privrede, sveobuhvatnu harmonizaciju krivičnih djela trgovine ljudima i srodnih krivičnih djela između četiri krivična zakonodavstva jer trenutno postoje određene neujednačenosti i nejasnoće. Ovim se ne samo jača pravna sigurnost BH građana nego i žrtava trgovine ljudima i migrantske populacije prema kojoj se postupa.

Neophodno je regulisati prenos nadležnosti za vođenje krivičnih postupka između sudova i dodatno definisati relevantni osnovi za prijenos nadležnosti za vođenja postupka tj. da li bi se oni odnosili isključivo na potrebu da se zaštiti nepristrasnost i nezavisnost suda, ili trebaju obuhvatiti i druge faktore kao što su ekonomičnost i efikasnost postupka (vidjeti Poglavlje 6.1

u Drugom izvještaju ARC-a iz 2019. godine); potom definisati pojam žrtve i dati veća prava oštećenim u krivičnom postupku, normirati starosni uzrast djece (18 godina) shodno Konvenciji UN o pravima djeteta. Isto tako neophodno je preciznije definisati odredbe koje se odnose na posebne istražne radnje, druge procesne institute itd.. Osim toga u kratkoročnom periodu prioritet bi trebao biti da se u skladu sa uslovima predviđenim u Odluci Ustavnog suda BiH iz juna 2017. godine, na ujednačen način u sva četiri zakona o krivičnom postupku definiše pravična ravnoteža između prava pojedinaca priznatih međunarodnim instrumentima iz oblasti zaštite ljudskih prava i potrebe da se osigura efikasno krivično gonjenje korupcije i drugih teških krivičnih djela (vidjeti poglavlje 2.2 u Prvom izvještaju ARC-a iz 2018. godine). Također je potrebno, u skladu sa usvojenim međunarodnim pravom, proširiti krug lica kojima se daje pravo da mogu odbiti svjedočenje protiv osumnjičenih, odnosno optuženih, a sa kojima su u porodičnim odnosima te jasno definisati status i procedure dodjeljivanja statusa svjedoka saradnika – pokajnika i saradnje sa tužiocima.

Pored toga potrebno je izvršiti izmjene i dopune Krivičnog zakona Federacije Bosne i Hercegovine u odnosu na produženo krivično djelo iz člana 55., preispitati adekvatnost postojeće zakonske definicije pojma „novac“ iz člana 2. stav 30. ovog Zakona, definicije krivičnog djela Pronevjera u službi iz člana 384. stav 1.KZ FBiH. Nužnim se čine i izmjene i dopune Zakona o oduzimanju nezakonito stečene imovine krivičnim djelom Federacije BiH, naročito u domenu osiguranja efikasnijih mehanizama za upravljanje privremeno i trajno oduzetom imovinom te u cilju unaprjeđenja pravnog okvira kod donošenja odluka o raspolaganju trajno oduzetom imovinom u javnom interesu i socijalne svrhe, na način da se utvrdi postupak, tj. ko i na koji način može konkurisati za dodjelu oduzete imovine, a kako bi se obezbijedilo načelo transparentnosti;

U pravcu motivisanja za rad na predmetima organizovanog kriminala i korupcije visokog nivoa potrebne su izmjene pravilnika VSTV-a BiH o vrednovanju predmeta.

Nedostatak *harmonizacije* i efikasne saradnje između entiteta i Brčko Distrikta BiH, pogotovo u oblasti korupcije predstavljaju osobit izazov efikasnosti pravosuđa. Ekonomski prostor se ne može podijeliti i ograničiti samo na teritoriju važenja jednog zakonodavstva. Takođe je neophodno preuzeti kako zakonodavne tako i sve druge korake da se poboljša među-tužilačke suradnje na svim nivoima.

Potreba za *edukacijom/intenzivnijim obukama* sudija, tužitelja i advokata, kao i cjelokupnog pravosuđa, praćenje rada međunarodnih nadzornih tijela kao što je Vijeće Europe, razvoj i unapređenje standarda oduzimanju imovinske koristi, kooperacija i obuka u adekvatnoj identifikaciji izazova trgovine ljudima, seksualnog nasilja samo su neki od izazova koji su

identifikovani. Podjela iskustava sa institucijama iz susjednih zemalja, pogotovo u oblasti suzbijanja krivičnih djela trgovine ljudima, organiziranog kriminala i krivičnih djela narkoticima, a sa posebnim akcentom na zaštitu mladih, osobito djece, te u oblasti oduzimanja imovinske korist.

Konačno, XIX susret je bio šansa da čujemo predsjednika Visokog sudskog i tužilačkog vijeća Bosne i Hercegovine, gospodina Halila Lagumdžiju, koji je identifikovao dva ključna pravca za naredni period: Reformski program i Izmjene Zakona o VSTV-u.

Predsjednik se osobito osvrnuo na integritet i odgovornost nosilaca pravosudnih funkcija kao jedan od strateških ciljeva u okviru reformi pravosuđa na kome počiva povjerenje javnosti i cjelokupnog društva. Stoga je naglasak stavljen na *transparentnost* čiji je nivo direktno povezan sa i utiče na percepciju javnosti da su pravda i pravo dostupno svima pod jednakim uslovima. U prilogu stavljamo Uvodne obraćanje Predsjednika VSTV BiH gospodina Halila Lagumdžije.

Dok radimo na ispunjavanju zaključaka iz 2021. godine, i spremamo se za 2022. i naše dvije decenije rada u službi svakog građanina Bosne i Hercegovine, nadam se da ćemo do sljedeće godine ispuniti zadaću koju smo sebi zadali, i graditi na temeljima koje smo postavili kad smo se prvi puta susreli.

S poštovanjem,

Predsjednica Organizacionog odbora

Vildana Helić

Prilog:

- Izvještaj i zaključci sa XIX savjetovanje iz krivičnopravne oblasti Neum 2021.
"Aktuelne teme iz krivičnopravne oblasti u Bosni i Hercegovini u 2020/21 godini"
broj 29/21